

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO, LENKIJOS RESPUBLIKOS SEIMO BEI SENATO
IR UKRAINOS AUKŠČIAUSIOSIOS RADOS NARIŲ ASAMBLĖJOS
9-OSIOS SESIJOS**

BAIGIAMASIS DOKUMENTAS

2018 m. lapkričio 13 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo, Lenkijos Respublikos Seimo bei Senato ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados narių asamblėja,

susirinkusi 2018 m. lapkričio 12–13 dienomis Vilniuje;

pripažindama tarpparlamentinio bendradarbiavimo svarbą plėtojant tarpusavio ryšius ir ryšius su kaimyninėmis valstybėmis;

reikšdama įsitikinimą, kad stiprūs tarpusavio ryšiai politikos, ekonomikos, kultūros, infrastruktūros ir kitose srityse duoda naudos;

pažymėdama gerų kaimyninių santykių ir dialogo plėtros svarbą;

atsižvelgdama į artėjančias 450-ąsias Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Liublino unijos metines ir *primindama* šio istorinio įvykio svarią politinę reikšmę regiono istorijai ir dabartiniam trijų valstybių bendradarbiavimui;

pabrėždama artėjančią Europos Sąjungos Rytų partnerystės programos dešimties metų sukaktį ir strateginę jos svarbą bei poreikį užtikrinti šios programos tęstinumą ir stiprinimą, suteikiant jai naują politinį postūmį po 2020 metų;

pažymėdama 2013 m. lapkričio mėn. Vilniuje vykusią ir prie Ukrainos Orumo revoliucijos pradžios prisidėjusių renginių – Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo ir Parlamentinio demokratijos forumo konferencijos – penkerių metų sukaktį;

pažymėdama Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimo įgyvendinant tarptautinius branduolinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimus svarbą;

būdama įsitikinusi, kad Ukrainos ir kitų Rytų partnerystės šalių ekonominė, politinė ir demokratinė sėkmė stiprina viso regiono saugumą;

remdama Ukrainos europinę kryptį, jos siekį stiprinti politinę asociaciją ir ekonominę integraciją į Europos Sąjungą ir ateityje tapti Europos Sąjungos nare;

sveikindama pažangą, pasiektą per 2017–2018 metus įgyvendinant Asamblėjos 8-osios sesijos baigiamajame dokumente nurodytą rekomendaciją „remia tarptautines, panašias į Maršalo planą iniciatyvas, kurios sudarytų galimybes suteikti didesnę investicinę paramą Ukrainos ekonomikai, šią paramą siejant su Ukrainos reformų pažanga“;

pažymėdama, kad ši Asamblėjos rekomendacija 2017–2018 metais tapo svarbia tarptautine iniciatyva „Europos planas Ukrainai“, kuri ne vieną kartą buvo apsvarstyta daugelyje Europos Sąjungos sostinių, Jungtinėse Amerikos Valstijose bei Kanadoje ir sulaukė didesnio dėmesio Ukrainoje;

sveikindama Ukrainą su jau sėkmingai įgyvendintomis reformomis;

pripažindama ilgalaikės paramos investicijoms, ekonomikos augimui ir reformoms Ukrainoje svarbą (iniciatyva „Europos planas Ukrainai“), ryžtą siekti Ukrainai, Gruzijai ir Moldovai suteikti narystės Europos Sąjungoje perspektyvą, kai šios šalys bus pasirengusios įgyvendinti narystės Europos Sąjungoje kriterijus;

teigiamai vertindama mūsų valstybių dalyvavimą Trijų jūrų iniciatyvoje, kuri padeda stiprinti Šiaurės ir Pietų valstybių – nuo Baltijos jūros, Viduržemio jūros iki Juodosios jūros – ryšius, sudarančius ekonominės plėtros pagrindą, pirmiausia energetikos, transporto, skaitmeninės komunikacijos ir ūkio srityse;

pabrėždama būtinybę Lenkijos ir Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai atitinkamai 2025 metais ir 2027 metais laikotarpiu dėti bendras pastangas ekonomiškai ir politiškai integruoti Ukrainą į Europos Sąjungą ir, remiantis Vakarų Balkanų šalims skirtos Europos Sąjungos strategijos pavyzdžiu, būtinybę imtis bendrų veiksmų šioje srityje jau dabar;

pabrėždama, kad Europos Sąjungos Reformų kontraktas dėl investicijų Ukrainoje yra svarbus žingsnis siekiant šių tikslų bei užtikrinant deramą finansavimą kito daugiamečio Europos Sąjungos biudžeto laikotarpiu (2021–2027 m.);

atsižvelgdama į įstatymu įtvirtintą Ukrainos siekį tapti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos nare;

atsižvelgdama į tai, kad 2019 metais vyks Ukrainos prezidento ir parlamento rinkimai, Lenkijos parlamento rinkimai ir Lietuvos prezidento, savivaldybių tarybų rinkimai bei rinkimai į Europos Parlamentą;

atsižvelgdama į tai, kad pastaruoju metu pastebimas Rusijos Federacijos suinteresuotumas ir mėginimas daryti įtaką rinkimų procesams daugelyje valstybių, pasitelkiant, be kita ko, valstybės propagandą ir valstybės kontroliuojamas žiniasklaidos priemones bei socialinius tinklus melagingai ir provokacinei informacijai skleisti;

pabrėždama Krymo Autonominės Respublikos ir Sevastopolio miesto nelegalios aneksijos nepripažinimo politiką ir *reikšdama* susirūpinimą dėl Rusijos Federacijos ketinimų nesilaikyti Minsko susitarimų ir jos paramos 2018 m. lapkričio 11 d. Ukrainos valdžios nekontroliuojamose Donecko ir Luhansko sričių teritorijose vykusiems vadinamiesiems

rinkimams, tęsiamos karinės agresijos prieš Ukrainą ir visos Europos saugumui grėsmę keliančios karinės galios demonstravimo, siekiant įbauginti kaimynus,

sveikina Lietuvą, Lenkiją, Ukrainą ir jų piliečius, mininčius 100-ąsias nepriklausomybės atkūrimo ir paskelbimo metines;

ragina Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos piliečius ir valstybių vadovus kartu paminėti 450-ąsias 1569 metais pasirašytos Liublino unijos metines;

tvirtai remia Ukrainos suverenitetą, nepriklausomybę ir jos teritorijos vientisumą pagal tarptautinės bendruomenės pripažintas valstybės sienų ribas;

akcentuoja tautinės tapatybės ir mūsų tautų dvasinio pagrindo stiprinimo svarbą ir **teigiamai vertina** Ukrainos ortodoksų bažnyčios atkurtą autokefaliją;

sveikina ir remia Europos Komisijos iniciatyvas dėl paramos Ukrainai ir kitas tarptautines iniciatyvas, kurios sudarytų galimybes sustiprinti Ukrainos ilgalaikę finansinę perspektyvą ir suteikti Ukrainos ekonomikai didesnę investicinę paramą;

kviečia sutelkti pastangas ir pradėti planuoti būsimą Lietuvos ir Lenkijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai politinius ir ekonominius tikslus bei praktinius uždavinius Ukrainai, siekiant, kad 2025–2027 metais Europos Sąjunga priimtų esminius sprendimus dėl tolesnės Ukrainos (taip pat ir Gruzijos bei Moldovos) integracijos į Europos Sąjungą; **kviečia** kartu su tarptautinėmis finansų institucijomis stiprinti Ukrainos projektų valdymo, investavimo ir reformų institucinius gebėjimus, aktyvinti strateginę komunikaciją, kad būtų kuriama Ukrainos sėkmingos politinės raidos ir ekonomikos augimo istorija;

skatina Ukrainą toliau kovoti su korupcija, tęsti demokratijos plėtros, teisinės valstybės kūrimo ir kitas šaliai modernizuoti būtinas reformas;

ragina Europos Sąjungos valstybes nares toliau taikyti sankcijas Rusijos Federacijai tol, kol bus visiškai įgyvendinti Minsko susitarimai ir atkurtas Ukrainos teritorijos vientisumas, ir **ragina** keisti sankcijų trukmę, jas pailginant nuo 6 iki 12 mėnesių, ir peržiūrėti galimybę sugriežtinti sankcijas, jeigu konfliktas stiprės;

dar kartą ragina uždrausti karinį ir techninį bendradarbiavimą su Rusijos Federacija;

griežtai smerkia Rusijos Federacijos įvykdytus Minsko susitarimams prieštaraujančius nelegalius vadinamuosius rinkimus laikinai okupuotuose Donecko ir Luhansko regionuose bei **nepripažįsta** jų rezultatų;

smerkia Rusijos vykdomą konflikto eskalaciją ir militarizaciją Azovo jūroje;

sveikina 2018 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl padėties Azovo jūroje;

ragina Europos Sąjungos valstybes nares ir Didžiojo septyneto valstybes skirti sankcijas Azovo jūroje esantiems Rusijos uostams dėl jų neteisėtos sąveikos su laikinai okupuoto Krymo teritorijoje esančiais ir Ukrainos valdžios institucijos uždarytais jūrų uostais;

remia Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) specialiosios stebėjimo misijos įgaliojimus veikti visoje Ukrainoje, įskaitant jos jūrinę teritoriją, ir stebėti padėtį Azovo jūroje bei Kerčės sąsiauryje;

remia siekį dislokuoti Jungtinių Tautų taikos palaikymo misiją visoje Donecko ir Luhansko sričių teritorijoje, įskaitant ir laikinai okupuotas teritorijas;

sveikina Europos Parlamento sprendimą apdovanoti Rusijos Federacijos neteisėtai kalinamą Ukrainos kino režisierių Olegą Sencovą Andrejaus Sacharovo premija bei Lenkijos Respublikos užsienio reikalų ministro sprendimą apdovanoti jį premija *Pro Dignitate Humana* ir **ragina** Rusiją nedelsiant paleisti visus neteisėtai kalinamus Ukrainos piliečius, tarp jų ir Krymo totorius;

ragina Europos Sąjungos institucijas ir valstybes nares tvirtai remti priemones, kuriomis siekiama duoti atkirtį dezinformacijos ir propagandos akcijoms, ypač sustiprinant nepriklausomas ir objektyvias visuomenės informavimo priemones rusų kalba;

pripažįsta Rusijos Federacijos bandymus daryti įtaką rinkimų procesams, siekiant destabilizuoti jų vidaus padėtį, ir kad tai kelia didelį pavojų, ir **pabrėžia**, kad, atsižvelgiant į tai, būtina taikyti bendrus kovos su tokiais veiksmais metodus;

ragina priimti nacionalinių teisės aktų pataisas, kurios užtikrintų visišką politinių partijų ir žiniasklaidos finansavimo skaidrumą, griežtą tokio finansavimo priežiūrą ir sugriežtintas sankcijas pažeidimų atveju;

palankiai vertina priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti žiniasklaidos laisvę ir kovoti su propaganda bei melagingomis naujienomis, plėtojimą, ypač Jungtinių Tautų specialiojo pranešėjo nuomonės ir saviraiškos laisvės klausimais ataskaitas, ESBO atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais ataskaitas, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucijas Nr. 2143 (2017), 2179 (2017), 2217 (2018) ir kt., **ragina** naudotis geriausia kovos su propaganda ir melagingomis naujienomis praktika ir dalytis teigiama patirtimi šioje srityje;

išreiškia paramą toms nepriklausomoms žiniasklaidos priemonėms, kurios, atlikdamos savo funkcijas, pateikia visuomenei faktus kompetentingai ir nešališkai, o kritiką dėl mūsų valstybių vyriausybių pateikia argumentuotai; kompetentinga ir nepriklausoma žiniasklaida – tai visuomenės atsparumo Rusijos melagingoms naujienoms pagrindas;

remia siekį įgyvendinti NATO vadovų susitikimo Bukarešte ir vėlesnių susitikimų sprendimus dėl Ukrainos narystės NATO;

remia Ukrainos tikslą iki 2020 metų įdiegti NATO standartus ginkluotosiose pajėgose ir ragina visapusiškai išnaudoti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didžiojo etmono Konstantino Ostrogiškio Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigadą Ukrainos ir NATO karių sąveikai didinti;

remia Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didžiojo etmono Konstantino Ostrogiškio antkapinio paminklo atstatymą Uspenskio sobore Kijevo Pečiorų lauroje 2019 metais;

tikisi pasiekti sąjungininkų sutarimą dėl NATO sustiprintų galimybių partnerės statuso suteikimo Ukrainai;

pažymi svarbą plėsti abiem šalims naudingą NATO ir Ukrainos bendradarbiavimą kovojant su kibernetinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis, tam panaudojant kovos su hibridinėmis grėsmėmis platformą;

atkreipia dėmesį į būtinybę parengti veiksmingas kovos su kibernetiniais pavojais priemones;

atkreipia dėmesį į viso regiono saugumui keliamą grėsmę dėl nesaugios Astravo atominės elektrinės statybos;

remia pastangas plėtoti Rytų Europos energetikos centrą ir sujungti parlamentinės Asamblėjos valstybių narių svarbiausią infrastruktūrą (elektros tiekimo linijų, dujų vamzdynų ir saugyklų, geležinkelių, kelių), taip pat Lenkijos ir Ukrainos pasienio infrastruktūrą;

remia 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Rytų partnerystės iniciatyvos rengimo ir dėl ilgalaikio „Rytų partnerystės“ modelio šalims, padariusiems didelę pažangą įgyvendinant reformas pagal Asociacijos susitarimus, įskaitant jų išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE) nuostatas, nes toks modelis leis šioms šalims pasiruošti ir ateityje prisijungti prie muitų sąjungos, energetikos sąjungos, skaitmeninės sąjungos, Šengeno zonos, ES vidaus rinkos, integruotis į ES transporto tinklus, vystyti partnerystę pramonės sektoriuose, aktyviau dalyvauti kitose ES institucijų programose ir vykdomoje veikloje, toliau prisidėti prie bendros saugumo ir gynybos politikos plėtros bei taikyti neatidėliotinas priemones, pavyzdžiui, papildomas vienašales muitų tarifų lengvatas, nustatyti konkrečias tarptinklinio ryšio tarifų tarp Rytų partnerystės šalių ir ES panaikinimo sąlygas, ir vystyti itin našų plačiajuosčio ryšio tinklą;

pabrėžia importo šaltinių diversifikacijos ir alternatyvių dujų vamzdynų svarbą siekiant užtikrinti energetinį saugumą;

patvirtina 2018 m. kovo 11 d. parlamentų pirmininkų pareiškimą dėl projekto „Nord Stream 2“ keliamų grėsmių, įskaitant grėsmes ES valstybių narių ir jų Rytų partnerių ekologijai ir energetiniam saugumui, ir **dar kartą pabrėžia**, kad energetinis saugumas yra pagrindinė

Europos vienybės ir klestėjimo prielaida, o energijos ištekliai neturi būti naudojami politiniam šantažui, nukreiptam prieš kitas valstybes;

atreikia dėmesį į dujotiekio „Nord Stream 2“ keliamą grėsmę ne tik regiono valstybių, bet ir visos Europos Sąjungos energetiniam saugumui;

pabrėžia įgyvendinamo transeuropinio kelio „Via Carpatia“, taip pat projektų „Via Baltica“, „Rail Baltica“ ir „Go Highway Gdansk–Odesa“ potencialą ir įvairiapusę naudą;

ragina skatinti Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos jaunimo bendradarbiavimą tarpusavio šalių projektuose.

Lietuvos Respublikos
Seimo Pirmininkas

Viktoras
PRANCKIETIS

Lenkijos Respublikos
Senato Pirmininkas

Stanisław
KARCZEWSKI

Ukrainos Aukščiausiosios
Rados Pirmininkas

Andrij
PARUBIJ